59e jaargang. — N° 90.

Men schrijft in te Tongeren bij **H. Collée**, uitgever en eigenaar van dit blad.

DE POSTRIJDER verschijnt 's woensdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, te Tongeren.

Telefoon N° 12

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Twee maal per week, **4** fr. per jaar
Een maal » **3** »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.

De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.

Aankondigingen : **15** centiemen per drukregel.

Reclamen, vonnissen en andere artikels, vooraan of binnen in het blad : **1** frank den drukregel.

EERSTE BLAD

Dr Wilson

die verleden dinsdag tot Voorzitter der Vereenigde-Staten werd gekozen
Drie kandidaten stonden op rang, namelijk : de Heeren Taft, Roosevelt en Wilson. 't Was deze laatste, die kandidaat was der democraten, die zegevierend uit den strijd kwam.

De personen die een abonnement aan den POSTRIJDER voor 't jaar 1913 nemen, zullen ons blad kosteloos ontvangen van den dag hunner inschrijving tot 31 Dec. aanst.

DE POSTRIJDER treedt met nieuwjaar in zijn 60ste jaargang. Ofschoon men, volgens een oud spreekwoord, gewoonlijk zegt : DE ZESTIG VALLEN LESTIG, is de Postrijder nog altoos jong van hart en geest gebleven, en zal hij met Gods hulp tusschen de strijders voor de Goede Zaak zijne plaats onverpoosd blijven behouden.

DE POSTRIJDER verschijnt twee maal per week : 's woensdags, in klein formaat, en 's zaterdags in twee bladen, groot formaat in 8 bladzijden.

DE POSTRIJDER kondigt de voornaamste nieuwstijdingen af van stad en omstreken, en van binnen- en buitenland, schoone artikelen, luimige schertsen, de marktprijzen der bijzonderste steden van België, een maandelijksche raadselprijskamp met telkens vier belangrijke prijzen, in een woord, de POSTRIJDER tracht steeds de moeilijksten tevreden te stellen, en is dus een blad voor alle goesting en alle smaak.

DE POSTRIJDER is vooral gezocht voor zijne aankondigingen, die in den POSTRIJDER doeltreffender en beter geplaatst zijn dan in vele andere bladen.

DE POSTRIJDER wordt door alle katholieke strijders gaarne gezien, omdat hij altijd steeds Kerk en Vaderland met krachtdadigheid heeft verdedigd, omdat hij steeds het Katholiek Vaandel hoog heeft gehouden, en zonder kwetsende persoonlijkheden voor iemand, uit al zijne macht altijd medegeholpen heeft om ons Vaandel ter zegepraal te leiden.

Leest en verspreidt dus allen de POSTRIJDER, de abonnentsprijs is :
Twee maal per week : **4** fr. per jaar.
Een maal per week, **3** fr. per jaar, voor telkens twee groote bladen.

De inschrijvingen worden ontvangen op de postkantoren, bij de briefdragers op ronde en op ons bureel, Groote Markt, Tongeren.

De nieuwe inschrijvers kunnen ook het *Bewijs van Inschrijving*, dat zij op onze 4de bladzijde vinden, behoorlijk ingevuld naar ons Bureel sturen, om onmiddelijk *De Postrijder* te ontvangen.

Gasthuisnonnen.

Om het voorbeeld na te leven die hunne Fransche logiebroers hun geven, beginnen onze francmaçons allen ?s de geestelijke zusters uit de hospitalen te verbannen.

De francmaçons voeren slechts de beslissing der logies uit, vooral daar waar zij op de werkdadige medewerking van liberale en socialistische gemeentebesturen mogen rekenen.

Te Brussel, te Luik, te Verviers, te Bergen, te Charleroi, te Laeken en verscheidene plaatselijkheden in het Walenland zullen weldra de laatste nonnen uit de hospitalen verdreven zijn.

Waarom die vijandschap, dien haat tegen de gasthuisnonnen ?

Is het voor 't welzijn der arme zieken ?

Wel neen, verre van daar. Daarmeê bekommeren de francmaçons zich bitter weinig. Enkel en alleen is het den godsdiensthaat die hen aandrijft.

De ondervinding leert dagelijks dat de ziekenverpleging door wereldlijke ziekendieners en diensters onder alle opzichten grootelijks te wenschen laat, zelfs dat ze slecht is, maar wat geeft dat ?

De maçonieke logie heeft besloten dat de zusters zullen verdwijnen en dit bevel moet ten uitvoer gebracht worden, tot groote ellende der arme zieken en tot nadeel der openbare financien. Tot groote ellende de arme zieken, zeggen wij. Dat staven wij door het bevoegd oordeel der geneesheeren.

De Fransche geneeskundige wereld heeft steeds hevig protest aangeteekend tegen de uitdrijving der gasthuiszusters ; nu bewegen die geneesheeren hemel en aarde om te beletten dat men die uitdrijvingswet ook zou uitbreiden tegen de kloosterlingen in de private ziekenhuizen. De Fransche geneesheeren eischen met krachtdadigheid dat de gasthuisnonnen zouden teruggeroepen worden. Wij kunnen al hunne klachten en protestaties niet aanhalen ; enkel willen wij hier twee uittreksels uit hunne tijdschriften laten volgen die eenvoudig geneeskundig zijn, zonder eenigen schijn van catholiciteit, wel integendeel :

« La garde malade hospitalière » spreekt van « helaas ! al te talrijke steden, waar de verwereldlijking uit louter politieke reden geschiedde, haastig, ontijdig, zonder inachtneming van de arme zieken, die in die verandering geen verbetering, maar wel het tegenovergestelde vonden. »

Aan « Le Bulletin de l'Association générale des médecins de France, » ontleenen we :

« Ik veronderstel voor een oogenblik » — want dat is ook eene vraag — dat » het wereldlijk personeel niet duurder » dan het geestelijk zou kosten, zou men » dan het tweede door het eerste kunnen » vervangen ? Een ziekenverpleegster » wordt zoo niet in eens gevormd ! Goede » wil en toewijding zijn niet voldoende : » voor de gerustheid der geneesheeren » moeten de verpleegsters verstandig, » wel geoefend en van onbesproken zede- » lijkheid zijn. In een van onze groote » steden dacht men zonder meer de ver- » wereldlijking te kunnen toepassen. De » uitslag was bovenmate ongelukkig. »

De Fransche geneesheeren laten bittere klachten hooren over het gebrek aan deftige en bekwame ziekenverpleegsters, dat zoo erg is en door arme en rijke zieken en door al de geneesheeren gevoeld wordt.

De blauwe en roode politiekers willen ons, Belgen, in de zelfde ellende dompelen. 't Is schande ! Alle Katholieken zullen het bestrijden, niet alleen omdat het kloosterlingen geldt, maar omdat het onredelijk is personen welke uit den aard der zaken zelven, uit roeping, gesteund op vrijwillige en strenge belofte, hun leven aan de ziekenverpleging wijden, te beletten hunne menschlievende inzichten ten uitvoer te brengen !...

BUITENLAND.

Frankrijk

GEHEIMZINNIGE MISDAAD TE ROUBAIX. — *Een man vermoord in eenen waterloop gevonden.* — Dinsdag nacht, een weinig vóór 12 ure, werden de agenten Willaumez en Desmazuret, die in dienst waren op het policiebureel van de Fossésstraat, te Roubaix, door eenige jongelingen verwittigd dat zij een man badend in zijn bloed gevonden hadden in een waterloop, gelegen tusschen de herbergen « Au bon Américain » en « Au Syndicat des garçons boulangers ». Onmiddelijk begaven de agenten zich daar heen en gaven het alarm.

Verscheidene personen snelden toe en het lijk werd naar het policiebureel gebracht, waar dokter Despa middelerwijl ontboden, vaststelde dat den ongelukkige door twee dolksteken in de borst getroffen was ; een der steken met geweld toegebracht had het hart doorboord en den dood veroorzaakt. De andere steek was boven het hart in de richting van den schouder.

In de zakken van het slachtoffer vond men een werkmansboekje, op van Karel-Louis Schepens, geboren te Halewijn, den 1 Oogst 1864, gewezen herbergier, en vroeger gewoond hebbende Laage Hagenstraat, 172, te Roubaix.

In den waterloop werden in het slijk twee bebloede klakken gevonden.

De eene is eene Engelsche grijze klak, die denkelijk aan den moordenaar toebehoort ; de andere in blauw laken is deze van het slachtoffer.

Onmiddelijk werd door den heer policiekommissaris Faisant, opzoekingen bevolen ; waaruit gebleken is dat de moordenaar een persoon is wonende in de Lange Hagenstraat en die een zeer slecht verleden heeft. Zijne aanhouding is nakend.

— VREESELIJK MISDAAD TE PARIJS. — De 68-jarige Katharina Katharina Koll, weduwe Humbert, die lam is, en bij haren schoonzoon, Nikolaas Savener, schildersgast, inwoont, werd Maandag avond in hare woning vermoord gevonden.

Het was de schoonzoon die het lijk ontdekte, toen hij van zijn werk te huis kwam. De vrouw lag midden de keuken verworgd op den vloer uitgestrekt. Al de meubelen van de drie plaatsen die het appartement uitmaken, waren opengebroken en den inhoud der kassen doorsnuffeld en op den grond geworpen.

Op de tafel stonden vier glazen waaruit wijn gedronken was en dat zou doen vermoeden dat de kerels met vier geweest zijn.

Maar uit de verklaringen van de concierge die rond 3 ure 's namiddags een jonge kerel het huis heeft zien verlaten, blijkt dat de moordenaar zulks verzonnen heeft om te doen gelooven dat vier personen in huis gedrongen zijn en om op die wijze de policie op een dwaalspoor te brengen.

De moordenaar heeft zich slechts kunnen meester maken van eene som van 20 fr., de eenige spaarpenningen der lamme, ziekelijke vrouw.

— GEHEIMZINNIGE MISDAAD TE CORBEIL. — Eenigen tijd geleden werd het parket van Corbeil verwittigd dat een ontvanger Jan-Baptist Dumont, verwant aan een raadsheer van het Verbrekingshof, werd vermist.

Alle opzoekingen door den veiligheidsdienst gedaan, bleven vruchteloos.

Maandag nu, werd de prokureur der Republiek te Corbeil verwittigd dat Mad. Drôme, bij wien Mad. Dumont, de vrouw van den ontvanger, in den kost was, van deze alles vernomen had, betreffende de verdwijning van haren echtgenoot.

Tijdens het noenmaal had madame Dumont gezegd : Mijn man zal nooit gevonden worden, want hij is vermoord en zijn lijk is in stukken gesneden. De magistraat deed onmiddelijk de vrouw halen, doch toen de gendarmen kwamen, was zij verdwenen.

Duitschland

KOUSENBANDEN — We spreken niet van die linten, welke dienen om de kousen op te houden, noch van de orde van den kousenband, die in Engeland op den eersten rang komt.

We bedoelen de schuimranden, waarmede sommige herbergiers de glazen bier zoo breed weten te versieren.

In Duitschland is op 24 Juli 1909 eene wet gestemd, die nu in werking treedt, en die bepaalt hoe breed de « kousenband » der bierglazen zijn mag. De breedte wordt bepaald door een streepje rond het bierglas.

— ZONDERLINGE BERGPLAATS. — Uit eenen brief van eene firma te Mettmann, naar Keulen verzonden, verdween onlangs eene som van 11,000 mark. Een bureelbediende der firma, Isaak genaamd, werd aangehouden, verdacht van den diefstal gepleegd te hebben. Thans is het geld op zonderlinge wijze gevonden en tevens is de schuld an Isaak bewezen.

Een gerechtsdienaar bezocht de vrouw van den aangehoudene, die naar M. Gladbach is verhuisd. Een der kinderen speelde in de kamer met eenen bol saai. De gerechtsdienaar nam dien bol op, daar hij meende er papier te zien in steken. Hij bedroog zich niet, want toen hij den bol afwon, vond hij er het gestolen geld in. Op 't vinden van het geld stond eene belooning van 500 mark.

— VOOR EEN GEDRUKT WOORD. — Onlangs stierf te Straatsburg een ex nijveraar, die een fortuin naliet van 650,000 fr. Toen hij zijn einde voelde naderen herinnerde hij zich dat hij een onwettigen zoon had, wiens lot niets benijdenswaardigs opleverde. De zieke maakte toen een eigenhandig testament waarbij hij het grootste deel van zijn fortuin aan zijn onwettigen zoon vermaakte. Maar hij had zijn testament geschreven op een bladje papier, waarop hovenaan eene plaats was open gehouden voor den datum en 't woord Straatsburg gedrukt stond.

Toen het testament geopend werd betwistte de familie van den erflater de geldigheid ervan, omdat het een gedrukt opschrift droeg. De rechtbank ging in den zin beslissen, daar de wet formeel is, hoe dwaas zulks in dit geval ook schijne, toen er eene overeenkomst ontstond en de zoon zich tevreden verklaarde met eene som van 50,000 fr.

Oostenrijk

EEN GRAAF AFTRUGGELAAR. — De rechtbank van Innsprück leverde een aanhoudingsmandaat af tegen graaf Roger Rossegnier-Miremont, van Franschen oorsprong, wegens aftruggelarij door huwelijk. In 1905 reeds werd de graaf beschuldigd voor de Parijsche rechtbank, die hem veroordeelde tot twee jaar gevangenzitting, om aan eene dame eene som van 45,000 fr. te hebben ontfutseld.

Eens losgelaten vestigde hij zich te Munchen. Toen hij in 1907 de bekende lichtekooi Dabette Selch huwde, ontving de graaf 2000 mark, op voorwaarde dat hij verdween na het huwelijk. In het huwelijkskontrakt was bepaald dat, drie maanden na het huwelijk, de echtscheiding moest worden aangevraagd wegens volstrekt verschil van karakter. De graaf wilde de echtscheiding bespoedigen, daar hij twee andere winstgevende « zaakjes » in het zicht had. Doch de echtscheiding werd niet uitgesproken in Duitschland. In September 1909 werd eindelijk graaf Rossegnier uit Beieren gedreven en kwam hij zich te Innsprück vestigen.

BINNENLAND.

LUIK — IN HET GEVANG VERHANGEN. — Een jongeling, van 20 jaar, Jos. M., wonende te Luik, moest eene straf van 5 maanden gevangzitting voor dieften met bezwarende omstandigheden, uitdoen.

De jongeling werd enkele dagen geleden aangehouden, en in het gevang van Luik opgesloten.

Gisteren morgend nu, heeft men hem in zijne cel verhangen gevonden, bij middel van zijn halsdoek. De dood was reeds sedert eenigen tijd ingetreden.

— Er is, zou men zeggen, geene stad in Belgie, waar meer tramongelukken voorkomen dan Luik. Nu weer is een 15-jarig werkmeisje door een tramrijtuig overreden, zoodanig dat het kind geheel onder het zware rijtuig verdween. Toen men het er met groote moeite onderuit had gehaald, was het hoofd deerlijk gewond en het linkerbeen afgereden. Natuurlijk volgde spoedig de dood.

VERVIERS — ALCOOL-SMOKKELAARS. — Gisteren nacht, rond 1 1/2 u., hebben de tolbeambten van Welkenraedt, op rende dichtbij de Duitsche grens, twee wielrijders verrast, die zwaar geladen schenen en reden al wat zij trappen konden, in de richting van Verviers.

De tolbeambten riepen hen toe dat ze stoppen zouden. Toen zij niet luisteren wilden, loste men een paar vaurschoten om hun schrik in te boezemen. De twee mannen sprongen af hun velo en vluchtten al wat ze loopen konden.

De rijwielen werden in beslag genomen. Er waren aan ieder zes blazen, met alcool gevuld, gehangen, in het geheel 80 liters alcool van 95 graden.

De gendarmerie zet het onderzoek voort.

LEUVEN — MOORD. — Woensdag morgend werd de anders zoo rustige gemeente Berthem in opschudding gebracht door eenen gruwelijken moord. Zekere Ausloos, werd met afgesneden keel gevonden op een vijf honderdtal meters van zijne woning.

Ausloos hield aan den Alsemberg eene herberg en was ook veekoopman. Woensdag om 4 ure 's morgends had hij zijne woning verlaten met eene belangrijke som geld, om zich langs Leuven naar de veemarkt van Diest te begeven. Op ongeveer 500 meters zijner woning en op 60 meters der laatste woning aan den steenweg, moet hij plotseling overvallen zijn door den moordenaar.

Rond 7 1/2 ure vonden kinderen van 't dorp, die naar de school gingen, het lijk tegen eenen kant van den steenweg liggen. Het slachtoffer had eene ijselijke wonde aan den hals en verscheidene verwondingen aan het hoofd.

Tot nu toe heeft men nog geen spoor van den moordenaar.

Het slachtoffer, dat rond de 30 jaar oud was, laat eene weduwe met drie minderjarige kinderen na.

BRUSSEL. — Op 24 October verdween de loopjongen van eenen medewinkel uit de Magdalenastraat. Opzoekingen werden in alle richtingen gedaan. Dezer dagen nu, werd men, in het huis waar hij diende, een zonderlingen reuk van het drinkwater gewaar. De bewoners verwittigden de policie en de pompiers kwamen den put ledigen. Zij vonden het lijk van den vermiste. Het droeg geen sporen van geweld, zoodat de knaap denkelijk bij het water putten in de diepte moet gevallen zijn.

— EENE BELGISCHE AMBULANCIE. — De Belgische geneeskundige zending van doktor Limei, is dinsdag namiddag, om 5 ure, naar de Balkanstaten vertrokken. Zij bestaat uit een 12 tal personen, doctoors, heelmeesters en ambulanciers, en zal tot Belgrado vergezeld zijn door M. Zebitch, koninklijken servischen agent, die hun in de Noordstatie officieel den armband van het servisch Rood Kruis zal aandoen.

— PLAATSENJACHT. — Verleden zondag had in het Verjaring-park te Brussel een wedstrijd plaats voor veertig postjes van geagreerde bij de Staatsspoorwegen.

Dit postje wordt betaald 1000 fr. bij het begin en 2000 fr. bij het einde der loopbaan.

Doch, 't gaat hier gelijk in het Evangelie : veel geroepen, maar weinig uitverkoren, want er waren *840 kandidaten*.

Dus acht honderd buizen uit te deelen.

— Eene huisbewaarster te Laken ontmoette in den gang der woning haars meesters eenen persoon, aan wien zij vroeg wat hij hebben moest ? — Ik kom zien of Nestor Wilmart hier niet verborgen zit, was het antwoord, en daarmee liep hij de deur uit. De vrouw liep hem na, roepend : « Houdt den dief ! » maar vruchteloos. Het was inderdaad een dief, want heel het huis door waren de koperen krukken van de deuren gestolen.

Oorlog
IN DE BALKANSTATEN.

DE VERLIEZEN DER BULGAREN.

Het getal Bulgaren die in de laatste gevechten gedood werden, is zeer belangrijk.

In de laatste dagen hadden zij 28,000 gekwetsten, waarvan er 10.000 naar Sofia gezonden werden om er in de militaire hospitalen verzorgd te worden.

Te Kirk-Kilisse werden er 7000 Bulgaren gekwetst, waaronder 3000 doodelijk.

In het ministerie van oorlog heeft men 4000 namen opgeschreven van soldaten die gedood werden.

Het Rumeensch standpunt.

Rumenië verlangt vooral het behoud van den vrede, van dien vrede, waardoor het rijk van koning Carol groot, sterk en voorspoedig geworden is.

Rumenie zegt geen Balkanstaat te zijn, maar het heeft eene klienteel onder de Balkaan-volkeren, onder andere bij de Rumeniërs van Macedonië.

Rumenië meent dat er aan de aardrijkskundige samenstelling der kristene Balkanstaten geene verandering mag komen, ten zij met de toestemming van Europa. Nu, Rumenië maakt deel van Europa en moet zijn woord te zeggen hebben !!?...

In andere woorden gezegd :

De Balkanstaten mogen in vergoeding van het vergoten bloed van duizenden Serviërs, Bulgaren, Grieken en Montenegrijnen, vergoeding in grondgebied eischen ! (Rumenië is wel goed), maar Koning Carol moet zijn deel hebben, alhoewel hij geenen vinger heeft uitgestoken en geene enkele kardoes heeft verschoten.

Dat is immers zijn recht, omdat hij eene groote klienteel heeft onder de Rumeniërs van Macedonië !

Enfin, de pretentie van die landen die vergoedingen vragen, omdat zij **niets** gedaan hebben is oprecht potsierlijk.

't Is te hopen dat de mogendheden verstandig genoeg zullen zijn om die landen (Oostenrijk en Rumenië) reden te doen verstaan.

Turkije roept het medelijden van Europa in.

De korrespondent van den Parijzer *Matin* zegt dat de oude Kiamil pacha weende toen hij over den toestand niet meer twijfelen kon.

Hij zegde, dat hij vroeger had willen sterven om dezen dag niet te beleven. (Wij kunnen het best gelooven.)

Hij verklaarde op Frankrijk te rekenen ; na sedert 8 dagen op de tusschenkomst of de sympathie van Europa te hebben gewacht, wacht Turkije vandaag op het medelijden.

Moradougian Effenni, de minister van buitenlandsche zaken, verklaarde betrouwen te hebben in het woord van Europa, dat gezegd had niets anders dan het statu quo te zullen dulden. Het recht zal nu zijne stem laten hooren na het geweld !!...

Indien Turkije zich eerst naar Frankrijk wendde, is het omdat Turkije daar steeds zijne opvattingen van het recht (!!) ging zoeken ! ! !

De Jong Turken zijn 'nen keer naar school geweest ; zij hebben er niet wel geleerd en doen hunnen meester weinig eer aan.

NIEUWE VELDSLAG

Overwinning der Bulgaren.

Een telegram uit Constantinopel meldt, dat er benoordoosten Wiza een hardnekkig gevecht heeft plaats gehad tusschen de Bulgaarsche en de Turksche troepen. De laatsten hadden versterking gekregen en traden aanvallend op. De uitslag van den strijd is nog niet gekend.

De wateroever voor Constantinopel afgesneden.

Parijs, 6 Nov.

Excelsior deelt een telegram uit Sofia mee meldend dat de Bulgaren de wateroever van Constantinopel te Derkos zouden afgesneden hebben.

VERDRONKEN

1ste vervolg

Menigmaal was reeds in stilte de akelige vraag in mij gerezen, of Sybille von Barenthin misschien ook vrijwillig den dood was ingegaan ? — Er waren geen bepaalde redenen om het te vermoeden. Maar wie kent het innerlijke van een anders huwelijksleven ? — En dan trof mij de heftige wanhopigheid, die den man, de vroeger zoo sanguinische en levenslustige persoonlijkheid, letterlijk uitteerde. Hij zag er bleek en ellendig uit, en at en dronk haast niet. Hij interesseerde zich ook voor niets meer en had de gewoonte aangenomen van urenlang stom en strak voor zich uit te zitten staren. In eene dezer vlagen van afgetrokkenheid stiet hij op zekeren avond uit :

— Te laat....

Daarop vatte ik moed en begon : Mag ik u eens iets vragen, Klaus ?.. Was uw huwelijk eigenlijk wel gelukkig ?

Hij zweeg even en antwoordde toen :

— Wat zal ik u daarvan zeggen. Er is nooit krakeel tusschen ons geweest, nooit scènes en tranen. Wij waren altoos inschikkelijk tegenover elkaar.... En na eene pauze liet hij er op volgen : Maar daarom behoeft ge nog niet te denken dat ons huwelijk ongelukkig was....

— Dat begrijp ik niet ! Eén van beide moest het toch wezen !

Hij schudde droef zijn hoofd. — Menigmaal is het geluk bij ons... het staat naast ons... en wij zien het niet...

En langzaam, als vallende droppels, kwamen zijne volgende woorden : Of wij zien het eerst te laat... Ik had die vrouw aan mijne zijde — met een hart vol liefde — met toegeeflijkheid voor al mijne zwakheden — met een onuitputtelijken schat van hoop en vertrouwen en innerlijke opgeruimdheid.... Alleen was zij schuw — zij gaf zichzelf niet zoo licht — zij was niet demonstratief, zooals men het wel noemt. Men moest met groote zachtheid hare liefde trachten te begrijpen. Anders sloot zij zich op in zichzelf en werd droomerig en stil, en had enkel een raadselachtigen glimlach voor alles wat men zegde.... Dat alles wist ik toch — en desniettemin....

Eensklaps lachtte hij luid en begon gejaagd heen en weer te loopen.

— Was ik niet zelf de schuld ? Liep ik niet altoos het huis uit ? Moest ik niet in alle vergaderingen en feesten mijn neus steken ? Het woord voeren, mij in alles mengen — enkel uit honger naar vreemde menschen ?... En thuis had ik de eenige mensch, die mij werkelijk toebehoorde en ik haar : — mijne vrouw !... En ik liet haar wachten ! — Zij zat gansche dagen eenzaam en wachtte op mij... en ik liet haar zitten !... Ik heb er mij vroeger nooit zoo rekenschap van gegeven — maar nu zie ik het in. Ik heb mij thuis verveeld, omdat ik mij niet de moeite gaf mijne vrouw te leeren kennen. Daartoe gunde ik mij den tijd niet, bij al het andere gedoe om mij heen. Ik heb haar verwaarloosd — voor vreemden, die ik naliep, bij wie ik verstrooiing zocht...

Hij liet zich op een stoel vallen en lachte weer bitter.

— En hoe loonen zij 't mij nu, die vreemde menschen ? — Niemand bezoekt mij — behalve gij. Niemand denkt aan mij. Ik ben verzonken en vergeten van het oogenblik af dat men mij niet meer noodig heeft... Ja, als mijn rouwjaar om is en ik duik weer op in den « Koning van Pruisen » in de stad, dan zal ik niet weten welke handen ik het eerst drukken moet ! Maar ik weet nu wat die handdrukken waard zijn !... Eén vriend heb ik gehad — één enkele, en dat was mijne vrouw ! — Die had de Hemel mij gegeven — en die heeft de Hemel mij weer ontnomen, toen hij zag dat ik haar niet waard was. En die straf heb ik verdiend — dubbel en dwars heb ik die verdiend...

De groote, sterke man brak in een deerlijk weenen los. Zoo snikte hij, met het gezicht in de handen, de ellebogen op de knieën :

— Zij is bij mij verdord — zonder te klagen. Zij heeft gezwegen — uit schroom — en uit trots. Dat komt in zoo'n geval op hetzelfde neer. Zij heeft maar stil in zichzelf geglimlacht. Nu begrijp ik — dat meelijdende glimlachen, dat mij enkel eigenzinnigheid leek en mij zoo ergerde. Het snijdt mij door het hart, als ik nu er aan denk — en ook daaraan, hoeveel zij geleden heeft — in stilte, in stilte, in stilte...

Hij hief zijn bleeke, door wroeging vertrokken gelaat op. Onze oogen ontmoetten elkander. Hij las in de mijne datgene, wat ik niet durfde uitspreken en hij riep heftig :

— Zeg mij wat ge daareven hebt gedacht !

Ik zweeg. En toen hij aandrong, antwoordde ik : Men moet niet terstond alles uitspreken, wat men zoo wel eens in zijn hoofd krijgt. Dat is niet goed.

Daarop zwegen wij beiden eene heele poos. Toen zegde hij dof :

— Wat gij denkt dat heb ik ook al gedacht, sinds weken, den eenen slapeloozen nacht na den anderen — en het heeft mij in dezen toestand gebracht, die mij nog tot waanzin voeren zal.... Want het is mogelijk... met haar karakter....

En voor mijne oogen stond weder een beeld : de gekenterde boot, die haastig voor den wind als een ongeluksbode huiswaarts dreef.... en daarginds op den plas had Sybille von Barenthin vrijwillig aan haar leven een einde gemaakt.

Het meer bewaarde zijn geheim. Om ons heen bleef slechts het raadsel. In Sybille was veel verborgens geweest, veel onuitgesprokens — anders dan bij andere menschen. Dit wist ieder, die de jonge vrouw van naderbij had gekend. En nu vermoedde het ook haar man — in deze zwaarste en bitterste ure zijns levens.

II

Over het ontzettende vermoeden, dat in hem gerezen was, kon Barenthin zich niet meer heenzetten. Hij werd steeds al menschenschuwer, in zichzelf gekeerd en toch met zichzelf oneenig ; en toen de lente kwam, begonnen wij ons ernstig bezorgd te maken over zijne gezondheid — en over zijn verstand. Hij had zich geheel aan zijn knagende berouw, aan zijn bittere zelfverwijt om de doode overgegeven. Verwilderd, met holle oogen en grimmig strakke gelaatstrekken liep hij rond. Hij bekommerde zich noch om zijn goed, noch om iets anders meer ter wereld. Wanneer hij in de verte een bekende zag naderen, dan keerde hij om en sloeg op de vlucht.

Ik zelf en soms ook ritmeester Kugge waren de eenigen die hem nog mochten bezoeken ; en wij vermaanden hem om toch eens op reis te gaan, om door wat afleiding zichzelf van deze onzalige stemming te bevrijden. Maar hij wilde niet. Hij was van dien waterkant niet weg te krijgen. Daar dwaalde hij urenlang rond en sloot zich thuis dan op in zijne kamer ; en wanneer ik hem daar onder het oog bracht dat dit toch zoo niet kon voortgaan, dat hij toch een man moest wezen en dat al zijn berouw de verlorene niet terugbrengen kon — dan hoorde hij deze goedkoope wijsheden nauwelijks aan, en al duidelijker werd mij daarbij, dat al mijn praten vergeefs was en dat geen mensch ter wereld iets voor dezen man meer kon doen.

Hetzelfde meende ook Kugge, toen ik eens met hem voor het huis stond ; en gaarne zou ik nog verder eens met hem daarover gesproken hebben ; maar de anders zoo woordkarige en kalme man geraakte juist weer in strijd met zijnen inspecteur, die weer heel anders gedaan had dan hem bevolen was, en hij riep luid zoodat men het van verre hooren kon :

— Labian — ik heb van uw halsstarrigheid nu genoeg ! .. Dit is de laatste maal ! Als er nog eens zoo iets voorkomt....

De inspecteur echter was hem alweer in de rede gevallen. Zij schreeuwden en kijfden tegen elkander in, en ik had geen lust mij er in te mengen, maar reed den weg huiswaarts op.

Daarbij moest ik met de pont over een arm van het Trutowermeer varen, en terwijl ik daar wachtte aan het veer en de koetsier « haal over ! » riep, kwam er langs den kant een schuitje voorbij, met een boerenjongen als roeier. Daarin zat een dikke Berlijner met hooge waterlaarzen, met het jachtgeweer tusschen de knieën. Het was een zekere Wernicke, een der heeren die de eendenjacht op het meer hadden gepacht.

Hij begroette mij, van 't schuitje uit, onnoodig joviaal met zijne schorre basstem :

— Goeden avond, baron, goeden avond !... Wel, hoe staat 't leven ?

En ik antwoordde stroef, om toch iets te zeggen : Goeden avond, M. Wernicke ! Zoo ? Ook weer eens op 't water ?

— Och ja — weet ge — ik kom maar zoo eens poolshoogte nemen. In eene eeuwigheid ben ik niet hier geweest — sedert den vorigen herfst niet meer... Eensklaps zette de dikzak een ernstig gezicht en gaf den jongen een wenk om de riemen te laten rusten.... Wel, en wat zegt ge van dat geval met mevrouw von Barenthin ? — Ge hebt haar toch zeker wel gekend ?

— Zij was mijne nicht !

— Mijn deelneming, baron, mijn deelneming ! Wel wel — zoo iets na toch !... Ik wist van niets. Daar zegt die jongen hier tegen mij, terwijl wij zoo langs de biezen sukkelen : de heele plas zit vol modder. Mevrouw Barenthin hebben ze ook niet gevonden.... En daarop vertelde hij 't mij. Wel wel, wat heb ik daarvan staan te kijken !... Maar, zeg, baron — hij dempte zijne schorre stem, is er dan werkelijk niets naders over het ongeluk bekend ?...

— Neen.

— Dat begrijp ik namelijk niet. De mijnheer is toch niet mee verdronken ?

— Welke mijnheer ?

— Wel — die met mevrouw Barenthin des namiddags in het schuitje is gestapt....

— Van wien spreekt ge dan toch ?

— Ja — wie 't was, dat weet ik niet.

— Hoe komt ge aan dien onzin ? Wie heeft u dat wijsgemaakt ?

— Wacht een beetje, wacht een beetje, baron ! — Wijsmaken laat ik mij ook niet alles. Zoo van gisteren ben ik niet. Maar wat ik met eigen oogen heb gezien...

— Gezien ?

— Ja zeker ! Met mijne eigen oogen heb ik 't gezien... uit mijn bootje tusschen het riet, waar ik achter de eenden zat. Het was op den negentienden October, niet waar ? Op dien dag was ik de laatste maal van 't jaar hier buiten.

Mijn hart hamerde. Met alle kracht dwong ik mijzelf om kalm te blijven en vroeg :

— Wat hebt ge dan eigenlijk gezien, mijnheer Wernicke ?

— Wel, mevrouw Barenthin ! Zij ging aan den oever dicht langs mij voorbij.... Ik ergerde mij nog, want ik dacht : zij verjaagt mij de eenden. Want, zooals ge weet, als dat goedje eenmaal....

— Verder — verder....

— Nu — en toen — toen zij al een heel eind verder was, zoodat ik de gezichten niet meer herkennen kon, toen waren er ineens twee.... zij en nog een heer... Die moet daar achter het riet op haar gewacht hebben....

— En toen ?

— Toen maakten die twee het schuitje los en staken van wal. En verder weet ik niets.

— En dat beweert gij beslist gezien te hebben, mijnheer Wernicke ?

— Zoo waar als dat ik hier zit ! Ik heb het toevallig 's avonds aan tafel ook nog aan mijne vrouw verteld, en later in de kegelbaan — hoe geducht de storm raasde, en hoe mevrouw von Barenthin niettemin in het ruime sop uitgevaren was. Dat was toch den Hemel verzoeken ! Ik begrijp niet hoe die heer, die bij haar was...

— M. Wernicke, ge zijt wel de eenige ter wereld, die deze heer heeft gezien.

De eendenjager deed onthutst :

— Wat ? Heeft hij dan in 't geheel niets van zich laten hooren ?

— Geen taal of teeken.

De veerpont was reeds twee-, driemaal van den eenen oever naar den anderen geweest, zonder dat ik er acht op had geslagen. Zoo stormden mij de gedachten door het hoofd. Tot ik eensklaps den dikken Berlijner hoorde mompelen :

— Hij zal haar toch niet hebben vermoord zeker.... ?

Dat was nieuwe onzin — een zinneloos vermoeden. De boot was met den kiel naar boven aan wal gedreven. Dus, indien Wernicke goed had gezien, dan lagen er nu twee lijken op den slijmerigen bodem van het Trutowermeer.

Nu bleef nog slechts deze éene vraag : Was het een ongeluk geweest ? — Of hadden Sibylle en die andere vrijwillig den dood gezocht ?.... Die andere, die toch slechts eene schim was... eene hersenschim uit het verwarde brein van een Berlijnsche rentenier en gastronoom... een niets, naar alle waarschijnlijkheid....

['T VERVOLGT].